

Reportage.

🕒 2016-05-17 07:08

Från bildvisning i Tingshuset där allmänheten hjälper till att identifiera personer på de gamla fotografierna.

Bild: Rolf Larsson

Unika kopparplåtsnegativ som visar personer som fastnade på plåten för minst 165 år sedan. Tanken svindlar.

- Bild: Rolf Larsson

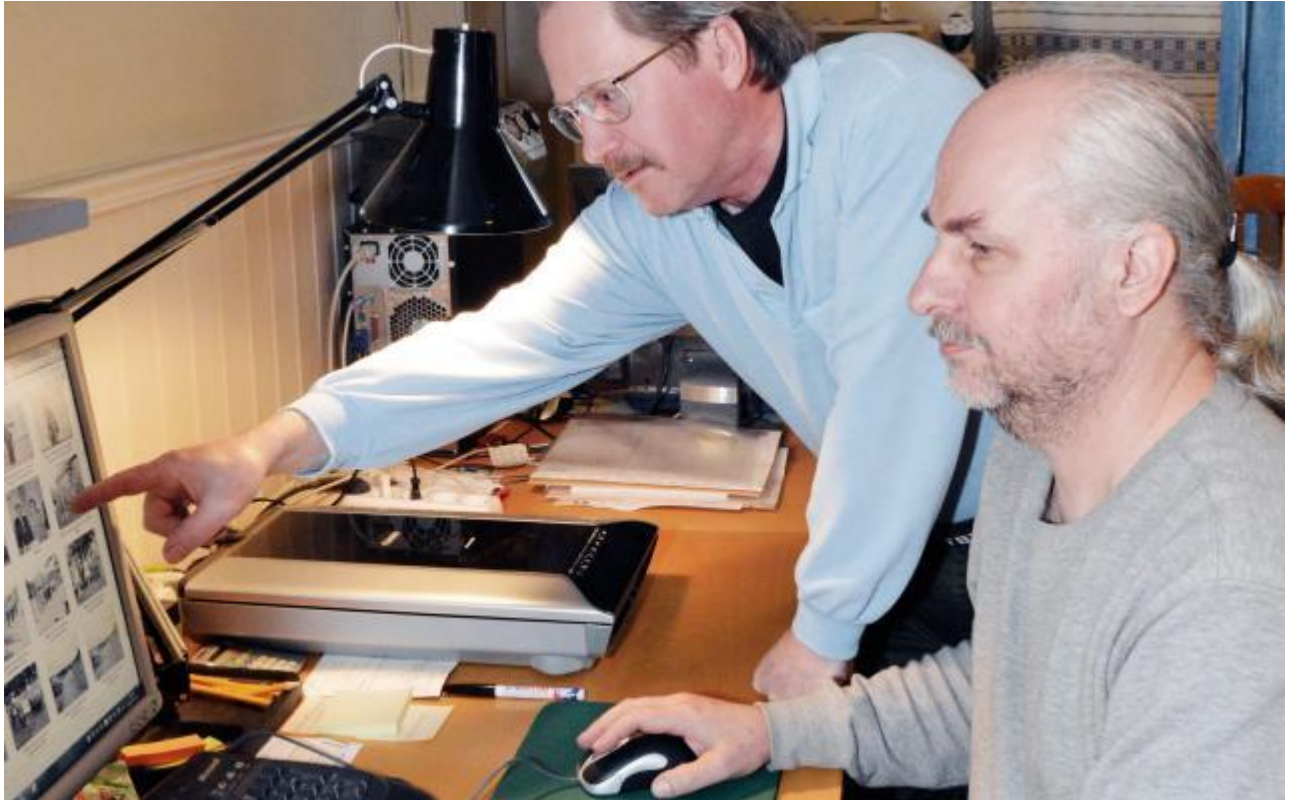

-

Unika kopparplåtsnegativ som visar personer som fastnade på plåten för minst 165 år sedan. Tanken svindlar.

Bild: Rolf Larsson

-

Edolf Andersson och Clifford Hallberg jobbar helt ideellt för att så mycket som möjligt av bildsamlingarna ska bli tillgängliga för allmänheten.

Bild: Rolf Larsson

Bildskatt hittad i Kopparberg

Det var när Clifford Hallberg på Nya Kopparbergs Bergslags Hembygdsförening gick igenom en skokartong med inlämnade negativ som han upptäckte skatten.

– Det var så hårt och när jag öppnade det låg det omkring 15 kopparplåtar med människor på. En metod som användes innan glasplåtsnegativen kom 1851, säger han.

Den inlämnade kartongen med negativ skulle innehålla bilder från 1920 till 1940. Men kopparplåtarna visade alltså bilder som var betydligt äldre. Kopparplåtar användes mellan mitten av 1840-talet och fram till 1851 när glasplåtsnegativen kom.

Orsaken till att kopparplåtstekniken övergavs var att den nya glasplåtstekniken inte var lika farlig för fotografen. För att framkalla ett kopparplåtsnegativ upphettades den exponerade plåten i kvicksilverångor. Exponeringstiden för ett kopparplåtsnegativ var mellan 3 och 30 minuter. En lång tid att hålla sig blick stilla för den som blev avfotograferad.

– Samma exponeringsförhållande gällde även glasplåtsnegativ. Man kan se det på gruppbilder när någon person blir suddig medan de andra är skarpa. Det beror på att personen inte kunde hålla sig orörlig under den långa exponeringen, säger Clifford Hallberg.

BP:s gamla arkiv

Han och Edolf Andersson håller för fullt på att bringa ordning i den stora samlingen av olika bilder som Nya Kopparbergs Bergslags Hembygdsförening förfogar över.

– Förutom de unika kopparplåtsnegativen har vi över 10 000 glasplåtsnegativ som inte är inscannade. Till det kommer 12 000 äldre cellulidnegativ och minst 10 000 så kallade visitkort. Dessutom håller jag på med Berglagspostens gamla arkiv, där finns säkert 5 000 negativ, säger Edolf Andersson.

– Jag jobbar med glasplåtarna. Har scannat in 3 500 men det återstår som sagt över 10 000. Visitkorten var mycket populära under senare delen av 1800-talet. De bestod av porträttfotografier med namn på kartong som lades i en skål i hallen när det gjordes visit i ett hem. Som en slags gästbok, säger Clifford Hallberg.

Offentliga bildvisningar

Båda försäkrar att det återstår ett hästjobb innan hembygdsföreningens alla fotografier är inscannade och lagrade digitalt. För att få hjälp med att identifiera vilka personer det är på fotografierna anordnar de båda offentliga bildvisningar.

– Vi började med att visa upp inscannade bilder på storbildstv:n på Gillersgårdens äldreboende. Det visade sig att många där kände igen personerna på bilderna men att de dessvärre hade glömt vad de hette, säger Edolf Andersson.

Digitalisera

Sedan 2014 anordnar de i stället visningar i Tingshuset där inscannade bilder kan visas på en stor duk. Det blir ungefär en visning varannan månad.

– Det brukar komma 30 till 40 personer vid varje visning. Vi får mycket hjälp att identifiera personer på bilderna om de är tagna på 30-, 40 och 50-talet, den tid när

publiken var unga. Då känner folk igen sig om de själva är med eller om bekanta är det, säger Edolf Andersson.

Både han och Clifford Hallgren jobbar helt ideellt med hembygdsföreningens bildsamling. Clifford är pensionär och Edolf är arbetslös.

– Vi vill digitalisera så mycket som möjligt så att bilderna blir tillgängliga för allmänheten, säger Edolf Andersson.

– Vi blir aldrig klara. Edolf lägger ju den mesta tiden på att söka jobb och jag som är pensionär lägger ner omkring fyra timmar om dagen sju dagar i veckan på bildsamlingen under vinterhalvåret. På sommaren blir det mindre antal timmar när det är fint ute, säger Clifford Hallberg.

Hästbilder

Det finns en speciell samling bilder som de faktiskt vill ge bort till rätt person.

– Vi har en kartong med cirka 900 glasplåtar från Hjalmar Swederus samling av hästkort. Han åkte runt på 30-, 40- och 50-talet och tog bilder på hästar. Det finns inga människor på bilderna utan möjligtvis en arm som håller i grimman. Är det någon som är intresserad av gamla hästbilder så kan ni höra av er, säger Clifford Hallberg.

[Rolf Larsson](#)